

CEBC:N KEVÄTKOKOUS LJUBLJANASSA 14.–16.5.2017

CEBC:n (**The Consortium of European Building Control**, virallisesti rekisteröitynä *CEBC Limited*), järjestyksessä 55. kokous pidettiin Slovenian pääkaupungissa Ljubljanassa toukokuussa 2017. Edellisen kerran CEBC kokousti Ljubljanassa toukokuussa 2005. Läsnä oli tällä kertaa edustajia seuraavista maista:

Belgia
Englanti
Espanja
Hollanti
Irlanti
Islanti
Israel
Italia
Itävalta
Kypros
Latvia
Liettua
Norja
Puola
Ranska
Saksa
Skotlanti
Slovenia
Suomi
Tanska
Viro.

Suomesta mukana olivat ympäristöministeriön edustajana yliarkkitehti **Pekka Lukkarinen** ja RTY:n edustajana **Lauri Jääskeläinen**.

Slovenian rakennusvalvonta ja lainsäädäntöuudistus

Kokouksen avasi ympäristö- ja kaavoitusministeri **Irena Majcen**. Hän totesi, kuinka Slovenian uusi kaavoitusta ja rakentamista koskeva lainsäädäntö on loppusuoralla ja mahdollisesti saadaan voimaan vuoden 2018 alusta. Slovenian rakentamisen kotimarkkinat ovat hyvin pienet. Kymmeniä miljoonia euroja tullaan käyttämään e-prosessointiin (sähköisen asiointin kehittämiseen).

Luka Ivanič, Head of Environment and Spatial System Service, kertoi hiukan lisää tulevasta lainsäädäntöuudistuksesta. Peruslähdekohtana on olla ”friendly to investors”; kannustaa ja edistää liiketoimintaympäristöä. Kaavoitusorganisaatioiden managerointia tehostetaan ja modernisoidaan. Tällä hetkellä maankäytön suunnittelua säännellään kolmessa eri laissa ja yksinkertaistaminen on tervetullutta. Sähköiset työvälineet ovat siinä keskeisessä roolissa. Lisensoidut insinöörit ja arkkitehdit ovat jo olemassa. Kysymys kuuluu, jääkö hallinnolle muuta roolia kuin todeta hankkeet hyväiksi? Insinööri- ja arkkitehtikamarit puolestaan kysyvät, mikä on julkisen edun rooli.

Lainsäädännön uudistustyö käynnistyi v. 2013. Vuodet 2014–16 käytettiin draftaamiseen. Sähköiset kattavat toiminnot on aikataulutettu olemaan toiminnassa v. 2021.

CEBC:n toiminnassa jo aiemmin aktiivisesti mukana ollut juristi **Sabina Jereb** samasta organisaatiosta kuin Luka Ivanič käsitteli perusteellisessa alustuksessaan sekä nykyistä että tulevaa lainsäädäntöä.

Nykysysteemi yhdistää rakentamisen sijoittumisharkinnan ja rakentamisen luvan samaan lupaprosessiin. Lupaviranomaisena toimii joko alueellinen valtion hallintoviranomainen tai suurempien hankkeiden osalta Ministeriö. Hakemukseen liitetään tarvittavat dokumentit, jotka ovat valtuutettujen (*chartered*) asiantuntijoiden allekirjoittamia. Selvitys rakennuspaikan hallinnasta esitetään myös.

Rakennuslupapäätös lähetetään kuntaan rakennustarkastajalle, joka on myös valtion viranomainen. Kuntia on 212, mutta rakennustarkastajia n. 70. Rakennustarkastaja tekee pistokokeenomaisia tarkastuksia. Toiminnassa on kaksinkertaisen tarkastuksen piirteitä: viranomainen tarkastaa, että yksityisen tahon rakennustarkastus on hoidettu asiallisesti. Rakennuksen käyttöönotto edellyttää viranomaisen hyväksyntää. Rakennuksen käytön aikana viranomainen puuttuu tilanteeseen vain, jos rakennukseen kohdistuu selkeä rakenteellinen tai terveellinen riski.

Uudessa lainsäädännössä erotetaan sijoittumisharkinta teknisestä tarkastuksesta. Vähäiset rakentamistoimenpiteet vapautetaan luvanvaraisuudesta. Vaadittavien dokumenttien määrää vähennetään. Arkkitehdeille ja insinööreille annetaan omat erilliset määräykset. Molemmilla on omat kamarinsa, jotka hoitavat rekisteröintiä ja valvovat rekisteriin kuuluvien ammatillista toimintaa. **Kaavoitus** koetaan Sloveniassa vaativaksi ja hitaaksi. Tilannetta yritetään parantaa paremmalla integroinnilla; mm. ympäristövaikutusten arviointi otetaan mukaan niin varhain kuin mahdollista. Samoin rakennussuojelukysymykset pyritään hoitamaan ripeästi nopeuttamalla viranomaisten välistä lausuntomenettelyä. Kaksinkertaista teknistä tarkastusta pidetään tarpeettomana. Teknistä tarkastusta yksinkertaistetaan rakennustyyppien kautta. Yksityinen tekninen tarkastus säädetään pakolliseksi. Käyttöönottovaiheessa riittäisi useimmiten rakentajan (*builder*) ja pääsuunnittelijan (*architect*) ilmoitus kohteen valmistumisesta. Luvattoman rakentamisen esiintymistä vähennetään säätämällä, kuinka suuria poikkeamia myönnetystä luvasta voidaan hoitaa osana rakennustyönaikaista valvontaa. Luvattomilla rakennuksilla ymmärretään pääosin sitä, että rakentamisen toteutuksessa on poikettu suunnitelmista ja myönnetystä luvasta. Takarajaksi on esitetty 20 vuotta, jota vanhempiin poikkeamisiin ei pääsääntöisesti enää puututtaisi. Tämä tullee keskusteluttamaan parlamenttia. Perusteluna rikkomusten vanhentumiselle esitetään, että rikoslakikin tuntee rikosten vanhentumisen. Muiden rakennusten osalta luvasta poikkeamiset luvitetaan jälkikäteen kriteerinä toteutusajankohdan rakentamismääräykset. Ei siis vaadita muuttamaan jo toteutettuja ratkaisuja vastaamaan tiukempia uusia määräyksiä. Sen sijaan jälkikäteiseltä hyväksymiseltä perittäisiin erityinen maksu.

Syntyneessä keskustelussa kävi ilmi, kuinka jatkossa on myös mahdollista hankkia ennakollinen lupapäätös, joka sitoo kaksi vuotta. Lisensoituja (*chartered*) insinöörejä on Sloveniassa n. kolme tuhatta, ja vastaavasti lisensoituja arkkitehteja n. 1 100. Insinöörien ja arkkitehtien yhteistyö on yleensä toimivaa, vaikka erimielisyyksiäkin esiintyy. Viranomaisina toimivien rakennustarkastajien palkkataso on yksityiseen sektoriin verrattuna matala, mikä vaikeuttaa rekrytointia. Vaatimustaso on viranomaiseksi pyrkiville sama kuin yksityisellä puolella. Jatkossa on tarkoitus lisensoida myös rakennusalan ammattityöntekijöitä (*craftsmen*). Uudistuksen yhteydessä halutaan nostaa suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimuksia, mikä on aiheuttanut keskustelua. Myös vastuuvakuutuksia tullaan edellyttämään.

Lupamaksujen tasosta todettiin, että yhden perheen talon viranomaismaksu on luokkaa tuhat euroa.

Uudistuva lainsäädäntö tuo muassaan myös uudistuvat rakentamismääräykset. Nykyiset ovat vuodelta 2002. Tulevien uusien määräysten lähtökohtia esitteli ministeriöstä arkkitehti **Saša Galonja**. Rakennuskohteen olennaisille vaatimuksille (perusvaatimuksille) valmistellaan jokaiselle oma määräysosionsa. Slovenian parlamentti on kiinnittänyt erityistä huomiota liikkumisesteettömyyden

parantamiseen. Rakennustuotteista Galonja totesi, kuinka tarpeen olisi saada täytettyä kuilu, jotta vaatimuksia voidaan esittää tuotteiden oikealle käytölle ja asentamiselle. Tältä osin Itävallan **Rainer Mikulits** totesi, että CPR:n (Rakennustuoteasetus) 11 artiklan kohta 6 kuilun on jo kattanut. (Kohta kuuluu: *Asettaessaan rakennustuotteen saataville markkinoilla valmistajien on varmistettava, että tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot kyseisen jäsenvaltion määräämällä käyttäjien helposti ymmärtämällä kielellä*).

Miten infrarakentamista tullaan säätelemään on vielä auki oleva kysymys, kertoi Galonja. Pohdinnan alla on myös kysymys, pitäisikö viranomaisvalvontaa ulottaa koskemaan valmiita rakennuksia. Esimerkiksi säätämällä määräaikaistarkastuksia erilaisille installaatioille ja järjestelmille.

Sähköinen asiointi ja tietomallinnus

BIM (Building Information Modeling) oli ensimmäisenä kokouspäivänä esillä useassa eri puheenvuorossa. Kaikkia niitä en seuraavassa referoi.

Ensin aiheesta alusti CEO (Bexel Consulting) Mr **Veljko Janjič**. Eurooppa on tietomallinnuksessa jäänyt jälkeen vaikkapa Quatarista, jossa Bexel Consultingilla on toimeksiantoja. Rakentamisen osuus kansantaloudesta (GDP) on keskimäärin Euroopassa luokkaa 6 %. Jos tässä saataisiin aikaan yhden prosentin tuottavuuden kasvu, tarkoittaisi se käytännössä sadan miljardin euron säästöä vuositasolla. Uusi ISO-standardi on määrä julkistaa loppuvuodesta (ISO 19650). BIM kasvaa tällä hetkellä vauhdikkaasti ja on murtautumassa läpi, kun tarvitaan *as built* -suunnitelmia sekä apuvälineitä rakennusten ylläpitoon.

Mr **Samo Peter Medved** toi esiin ensimmäisen 3D-arkkitehtuurimallin vuodelta 2001. Infrahankkeisiin 3D-mallinnus laajeni vuosina 2006–08. Ensimmäinen virtuaalinen rakennus Sloveniassa oli bensa-asema Mariboriin v. 2012. Kokemusten perusteella BIM pitäisi tehdä jo ennen urakkatarjousvaihetta, jotta siitä saadaan irti paras hyöty. Sloveniaan on perustettu v. 2015 BIM-yhdistys (siBIM), jossa on 112 jäsentä. Jäsenenä on arkkitehteja, insinöörejä ja urakoitsijoita. Karavanke-tunneli on Slovenian ensimmäinen julkinen rakennuskohde, jossa BIM on ollut mukana alusta saakka. Kokemukset osoittavat, ettei BIM tule kalliiksi. Ongelmaksi on koettu standardien puute. EU:ssa toimii BIM Task Group. Suomen Liikennevirasto on malliesimerkki toimijasta, joka käyttää julkisissa hankinnoissa systemaattisesti BIM:ä.

Arkkitehti, Mr **Mitja Vovko** kertoi, että 71 % USA:n arkkitehteista käyttää BIM:ä. Ongelmana ovat monet erilaiset formaatit. Vovko kertoi Cerkljen sotilaslentokenttäprojektista, jossa BIM on mukana.

Keskusteluosuudessa Mikulits ihmetteli, miten pienet rakennustuotteiden valmistajat pystyvät käyttämään uusia elektronisia työvälineitä. Eikö se tule kalliiksi? Vastaus oli, että pikemminkin päinvastoin. Globaaleja markkinoita ajatellen myös pienille tuottajille on helpompaa tuottaa esim. sähköisiä brossyirejä kuin perinteisiä painettuja. Säästöt hyvin pienilläkin tuotteiden kappalemäärällä nousevat helposti 15 prosenttiin. – CEBC:n Presidentti **Laurent Peinaud** kertoi kuuluvansa Ranskan BIM-yhdistyksen hallitukseen.

Sähköisen asioinnin osuuden päätti **Nicolaj Sarlahin** esitys Slovenian e-Spatial projektista. Kuten jo kokouksen alussa oli kerrottu, on tavoiteaikataulu vuosi 2021. Tavoitteena on siirtää sähköiseen prosessiin koko rakentamisen ketju lähtien yleispiirteisistä maankäytön suunnitelmista ja ulottuen rakentamisen lupiin. ”One stop shop” on mottona, jonka pitäisi erityisesti helpottaa investoreita. Ongelmaksi koetaan Slovenian kaksijakoinen hallinto kaavoituksen ja rakentamisen asioissa: kaavoitus kuuluu kunnille kun taas rakentamisen luvat valtion hallinnollisille yksiköille. Norjan **Olav Berge** totesi, että suurin ongelma Norjassa on ollut saada paikalliset viranomaiset prosessoimaan kaikki tietoaineisto sähköisesti.

CEBC:n työryhmät

CEBC:n toimintaa on aktivoitu organisoimalla työryhmiä teemoittain. Työryhmät kokoontuvat myös yleiskokousten välissä, vaihtelevalla intensiteetillä. Tällä hetkellä toimii neljä teemaryhmää: A. Viestintä; B. Sähköinen asiointi; C. Rakennusvalvonnan lisäarvo; D. Rakennusvalvonnan eri systeemit.

Kokouksen yhteyteen oli varattu reilu puolen tunnin mittainen tauko ryhmien työskentelyä varten. Osa ryhmistä oli pitänyt erilliskokouksen ennen CEBC:n yleiskokousta; esim. sähköisen asioinnin ryhmä B oli kokoontunut edeltävänä lauantaina. Pekka Lukkarinen on mukana Saša Galonjan vetämässä ryhmässä B ja osallistui lauantain kokoukseen. Itse olen löyhästi seurannut lisäarvoryhmän C toimintaa. Tätä Rakennusvalvonnan lisäarvo-ryhmää vetää **Paul Everall**. Ehkä hieman yllättäen Everallin ryhmän palaveriin Ljubljanassa ei kokoustauolla osallistunut itseni lisäksi kuin yksi edustaja Norjasta, **Tor Hegle**. Heglellä oli osuvia huomioita Norjan rakennusvalvonnasta, joka esim. pienten kuntien suuren lukumäärän johdosta muistuttaa tilannetta Suomessa. Hegle mm. totesi, että kunnan A rakennustarkastaja on erityisesti perehtynyt palomääräyksiin, minkä johdosta hän tutkii hankkeesta kuin hankkeesta aina palomääräykset erityisen tarkasti. Naapurikunnan B rakennustarkastaja on taas tykästynyt energiatehokkuuteen, jolloin suunnittelijan kannattaa kiinnittää erityistä huomiota lämmöneristykseen. Jne. Everall, joka toimii Englannin julkisen sektorin rakennustarkastajien yhdistyksen (LABC) toimitusjohtajana ja pääsihteerinä, toi vuorostaan esiin LABC:n tutkimusprojektin, jossa kahdessa eri vaiheessa selvitetään julkisen sektorin rakennustarkastajien suorittamasta suunnitelmien ennakkolisestä läpikäymisestä asiakkaalle koitua lisäarvo. Yksityisen sektorin *approved inspectors* eivät vastaavankaltaista ennakkotarkastusta ja -neuvontaa siis suorittaisi? Tulokset tästä selvityksestä voivat olla hyvinkin mielenkiintoisia.

Keskustelua ko. neljän ryhmän jatkotyöskentelystä käytiin lisää toisena kokouspäivänä tiistaina. Presidentti Peinaud tiivistä, kuinka lisäarvoryhmän (ja miksei muidenkin) työn tavoitteena on aikaansaada käyttökelpoinen CEBC:n Visio. Tärkeäksi koetaan, että CEBC saisi aikaiseksi yleiskielisen paperin, jonka avulla on helppo osoittaa rakennustarkastuksen hyödyllisyys poliittisille päättäjille. Koko 2010-luvun jatkunut deregulaatio ei osoita laantumisen merkkejä, ja monissa maissa tällaiselle paperille olisi suurta tarvetta. Samalla voitaisiin kirkastaa rakennusvalvonnan ja -tarkastuksen roolia yleisemminkin. Mikulits lähettää alkukesästä vastattavaksi perusteellisen kyselyn, jossa selvitetään kunkin maan rakennustarkastuksen tämänhetkinen tilanne, tapa toimia ja lainsäädännöllinen viitekehys. CEBC:n nettisivuilta pitäisi löytyä Peinaud'n laatima luonnos, jota voi kommentoida ja joka sisältää kommentointimahdollisuuksia CEBC:n työn kehittämiseksi. Itse en ole tätä luonnosta onnistunut jäljittämään.

Latvian rakennusvalvonta

Niin sanotun "Norwegian Project" -esittelysarjassa (nimi tulee siitä, että sarja alkoi alun perin Norjassa pidetyssä kokouksessa Olav Bergen aloitteesta) oli vuorossa Latvia.

Latvian rakennusvalvonta esiteltiin ja käytiin läpi melko perusteellisesti marraskuussa CEBC:n Riian kokouksessa. On hiukan tarpeetonta toistaa silloin jo muistiin merkittyä (ks. esim. raporttini kokouksesta, 22.12.2016). Joitakin lisähuomioita seuraavassa.

Vaikka Latviassa on hyvin tuore uusi alan lainsäädäntö, on se päätetty jälleen avata uudelleen tarkastelua varten. Syynä on Maailmanpankin (World Bank) uusin listaus, jossa Latvia on rakennuslupien käsittelyn nopeudessa ynnä muussa jäänyt jälkeen muista Baltian maista (Suomi on ko. listalla kokonaisrankingin 13., mutta rakennuslupien osalta vasta sijalla 40; Doing Business 2017: Comparing Business Regulation for Domestic Firms in 190 Economies). Latvia aikoo käydä läpi, mitkä määräykset ovat turhia ja miten

määräyksiä voidaan yksinkertaistaa. Ongelmaksi koetaan lukuisat rakentamisen parissa askaroivat ministeriöt, joiden yhteistyö ei aina suju. Sertifioiduilta suunnittelijoilta ja myös rakennusliikkeiltä vaaditaan jatkossa vastuuvakuutukset. Rakennusvalvonnan vaikuttavuutta selvitetään suurelle yleisölle vuosittain järjestettävällä gallupilla.

Nykysysteemi lähtee kaavoituksesta, joka kuuluu kunnalle. Kunnat hoitavat myös valtaosan rakentamisen luvista; noin 2 prosenttia luvista prosessoidaan valtion kontrolliviraston toimesta. Rakennuskohteet on jaettu kolmeen eri vaativuusluokkaan. Alimpaan luokkaan 1 kuuluvat alle 25 neliömetrin suuruiset yksikerroksiset; ylimpään ryhmään 3 viisi- tai useampikerroksiset, enemmän kuin 100 asukkaan kohteet sekä teollisuuskohteista yli tuhannen neliön kohteet. Muut kuuluvat luokkaan 2.

Rakennusluvan käsittelylle on määritelty enimmäisaikoja, jotka lasketaan siitä, kun hakemus on käsittelykelpoinen. Naapureita ja muita tarpeellisia tahoja kuullaan, mikä luonnollisesti on aikaa vievää. Rakennuksen ympäristöön soveltuvuuden ja estetiikan arvioi kunnan palveluksessa oleva arkkitehti. Poikkeuksia käsitellään ja myönnetään. Poikkeuksia tunnetaan kolmenlaisia: suunnittelijan tekemät rakennustyönaikaiset; suunnittelijan ja sertifioidun asiantuntijan tekemät; viranomaisen käsittelyä edellyttävät (mm. julkisivuun, turvallisuuteen tai muihin periaatteellisiin kysymyksiin vaikuttavat). Itse rakennusluvasta perittävä maksu ei ole suuren suuri, joitakin satoja euroja. Sitäkin suurempi on ”infratamaximu”. Norwegian project -mallikohteesta (23 asunnon 3-kerroksinen asuinrakennus) tämän veroluonteisen maksun suuruus Riassa olisi melkein 37 000 euroa.

Jatkossa ”Norwegian project” tultaneen hoitamaan niin, että esitellään aina kokousisäntämaan kohde, jolloin saadaan samalla kertaa läpileikkaus, missä isäntämaan rakennusvalvonta menee.

CEBC:n kevätkokouksen asioita

Kokous vietiin rivakasti läpi Paul Everallin johdolla. Hyväksyttiin budjetti ja muut tarpeelliset talousasiat. Jäsenmaksu vuodelle 2017 on 1 250 euroa, ja jäsenet ovat kiitettävästi jäsenmaksujansa makselleet. Ruotsi ei ole maksanut pariin vuoteen, ja vaikutta siltä, että ruotsalaiset ovat jättämässä CEBC:n.

Uutena jäsen ehdokkaana esiteltiin COPREC-niminen voittoa tuottamaton järjestö Ranskasta (Comité Professionnel de la Prévention et de Contrôle Technique dans la Construction). COPREC on suhteellinen pieni kattojärjestö, jolla on kaksi vakituista työntekijää Pariisissa. Missiona on edistää kolmannen osapuolen riippumatonta tarkastustoimintaa, jakaa informaatiota ja ajankohtaisia teemoja BIM, asbesti ja energiatehokkuus. Laurent Peinaud kertoi, että hänen oma organisaationsa SOCOTEC on COPREC:n jäsen. Noin 90 % Ranskan kolmannen osapuolen rakennustarkastuksesta kuuluu COPREC:iin. Peinaud poistui kokoushuoneesta siksi ajaksi, kun päätös jäsenyydestä yksimielisesti hyväksyttiin.

Eurooppakuulumisia

Normaaliin tapaan kuultiin lyhyitä ajankohtaiskatsauksia EU:n tiimoilta. Pääsihteeri **Martin Russell-Croucher** mainitsi ajankohtaisia teemoja mm:

- Fitness Check on the Construction Sector
- Services-Directive: vain rajoitettu merkitys rakennussektorilla
- CPR (Rakennustuoteasetus) – ongelmana tuotteiden testausten korkeat kustannukset
- Professional Qualifications Directive
- EPBD (Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi): jäsenvaltioiden eri lähtökohdat, esim. Romaniassa aiheuttaa suhteellisen korkeita kustannuksia verrattuna vaikkapa Tanskaan)

- energiatehokkuus verrattuna uusiutuviin energialähteisiin epäselvää, samoin monien käsitteiden sisältö vaihtelee, kuten korjausrakentaminen, energia jne.

EU:n piirissä on laskettu, että vuoteen 2030 mennessä rakennusallalle tarvitaan 400 000 uutta työntekijää (komission raportti ”European Construction Sector, April 2017). Päämoottoreina tulevat olemaan energiatehokkuus ja digitalisaatio. Eniten pulaa tulee olemaan rakentamisen moniosajista. Joissakin maissa, kuten Kreikassa ja Espanjassa, on rakennusalan työntekijöistä ylitarjontaa. Sekä Yhdistyneissä Kansakunnissa että Maailmanpankissa on vireillä selvityshankkeita, miten rakentamisen virheitä voitaisiin vähentää. Lopputuotoksena odotetaan erilaisia suosituksia, joiden tulisi olla ennen kaikkea kustannustehokkaita.

Itävallan **Rainer Mikulits** (joka tuttuun tapaan oli käyttänyt lähes jokaisen alustuksen jälkeen omat puheenvuoronsa ja esittänyt tarkentavia kysymyksiä) totesi, kuinka CPR:stä ollaan tällä hetkellä totaalisesti eri mieltä. Jotkut pitävät Rakennustuoteasetusta aivan hyvänä, toiset taas katsovat sen vaativan täydellistä uudelleen arviointia. Kolmas näkökanta asettuu keskivaiheille ja näkee CPR:n voivan elää, kunhan sitä hiukan tarkistetaan. Neljäntenä näkökantana Mikulits mainitsi, ettei CPR olisi lainkaan sitova. Saksahan on tunnetusti nostanut kanteen komissiota vastaan ja esittää, että varsinainen pohja ja status harmonisoiduilla standardeilla on vähintäänkin epäselvä. Mikulits itse pitää Saksan kannetta lähinnä vääринymmärryksenä eikä näe sillä menestymisen mahdollisuuksia (esim. CPR 19 artikla kohta 1). Pikemminkin kante saattaa johtaa siihen, että CPR:n velvoittavuutta entisestään tullaan tehostamaan.

Saksan **Manfred Tiedemann** puolestaan arvioi, että kahden vuoden päästä EU:lla on totaalisesti muuttunut CPR.

Mikulits kertoi EU:n Technical Platform -kokoussarjasta, joka on hiljattain käynnistynyt. Myös CEBC on osallistunut.

Ajankohtaiskatsauksia

CEBC:n jäsenillä on mahdollisuus esitellä ajankohtaisia katsauksia yleisesti kiinnostavista aihepiireistä. **Kevin Dawson** pyytää aina hyvissä ajoin ennen kokousta ehdotuksia sekä kokoaa yksinkertaisen kyselyn kautta yhteenvetotietoja kunkin maan ajankohtaisista näkymistä. Tällä kertaa Kevin oli saanut vastauksia 19:ltä, eli vajaalta 60 %:lta jäsenistä.

Ljubljanassa lyhyitä katsauksia kuultiin *approved inspectors* -organisaatiolta NHBC, Ranskasta, Irlannista, Israelista ja Norjasta.

Diane Marshall (NHBC) esitteli videon avulla yksityisen sektorin *approved inspectors* -tarkastajia varten laaditut uudet eräänlaiset eettiset säännöt. Säännöt muistuttavat hiukan esim. Suomen FISE Oy:n vastaavia. Väärinkäytöksistä langetettavat sanktiot eivät ole rahallisia; ankarin seuraamus on poistaminen *approved inspector* -rekisteristä.

Laurent Peinaud esitteli Ranskan uutta arkkitehtuuria koskevaa lakia. Tarkoituksena on stimuloida innovatiivisuutta, mutta myös edistää rakentamisen kustannustehokkuutta ja nopeuttaa prosesseja. On perustettu jonkinlainen asiantuntijakomissio, joka antaa tarvittaessa yksittäisistä hankkeista lausuntoja. Hiukan jäi epäselväksi, kuinka laajasta toiminnasta oikeastaan on kysymys ja kuinka sitovaa toiminta on. Lakia sovelletaan julkiseen rakentamiseen ja sosiaaliseen asuntotuotantoon sekä yleistä mielenkiintoa herättäviin kohteisiin.

Irlannin esitys koski uusiutuvia palomääräyksiä.

Osnat Rosen Kremer esitteli Tel Avivissa syyskuussa 2016 (5.9.) tapahtunutta, rakenteilla olleen nelikerroksisen maanalaisen pysäköintihallin romahdusta (The "Iron Parking" collapse). Onnettomuudesta kuoli kuusi rakennustyöntekijää ja 24 loukkaantui. Rakennesuunnitelmat oli laatinut eräs Israelin johtavista konstruktööreistä. Halli sijoittuu osin tulevan puiston alle. Romahduksessa jäivät pilarit pystyyn, kun ylimpää laattaa maisemoitiin ja alapohjat romahtivat. Kuvista päätellen olisi osa raudoituksista jätetty pois, mutta vielä on liian aikaista arvioida kaikkia syitä, joita parhaillaan tutkitaan. – Rosen Kremer mainitsi, että varsinaista rakennusvalvontaa ei Israelissa vielä ole saatu toimintaan, vaikka lainsäädäntöä on valmisteltu pitkään.

Olav Berge esitteli pilottimielessä tehtyä online-työvälinettä, jonka avulla tavalliset norjalaiset voivat netin avulla yksinkertaisesti selvittää, tarvitsevatko he vuoden 2015 lainmuutosten yhteydessä luvanvaraisuudesta vapautetuille pienille toimenpiteille (kuten vaikka autotalleille) rakennuslupaa vai ei. Kuntien palvelukyselyissä on rakennusvalvonta saanut jatkuvasti hyvin huonoja arvosanoja ja sijoittunut palvelutasossa hännänhuipuksi (kirjastopalvelut ovat yleensä saaneet parhaimmat arviot). Tilannetta yritetään korjata esim. parantamalla sähköistä neuvontaa, jolloin kansalaisen ei tarvitse yrittää saada vaikeasti tavoitettavissa olevia rakennustarkastajia puhelimitse kiinni. Uusi online -systeemi on muodostunut huippusuosituksi, ja tarkoitus on laatia lisää eri teemoista samanlaisia neuvontatyövälineitä. Neuvontatyöväline laadittiin yhdessä palvelumuotoilijoiden kanssa.

Tom Johnson päätti kokouksen esittämällä houkuttelevan kutsun CEBC:n syksyn kokoukseen Irlannin länsirannikolle Galwayn historialliseen kaupunkiin. Kokouksen ajankohta on 25.–26.9.2017. Ohjelma alkaa kuitenkin jo viikonvaihteessa, mm. sunnuntaille 24.9. on suunniteltu koko päiväksi erilaista ajanvietettä ja retkeilyä. Dublinista pääsee Galwayhin joko junalla tai bussilla (bussimatka kestää kolmisen tuntia). Majoitusvaraukset pitää tehdä viimeistään 11.8. mennessä.

Ljubljanan kokouspäiviä edeltävä sunnuntairetki suuntautui Planican hiihtokeskukseen, Radovljican keskiaikaiseen pikkukaupunkiin sekä Lake Blediin. Kiinnostavin näistä oli Lake Bled, jonka äärellä myös marsalkka Tito vietti kesänsä valtavassa residenssipalatsissa.

Lauri Jääskeläinen